

ALENKA PIRNAT, PROFESORICA
NA SPLOŠNI SRED. VOJAŠKI ŠOLI:

Zemljepis za bodoče oficirje

Ko je premišljevala o tem, kako razbremeniti preveč zaposleno žensko, je Alja posebej poudarila:

– Manjkajo nekateri servisi, ki bi olajšali delo ženski. Recimo servis, ki bi nudil osebje, da bi popazil na otroke za nekaj ur, ali pa, da nam na dom pripeljejo iz trgovine živila in druge reči, ki bi jih kar po telefonu naročili. Pogrešamo veleblagovnico za Bežigradom, zdravstveni dom pa dela v nemogočih pogojih...

Ženska kot pedagog v vojaški šoli?
– Poučujem zemljepis. Kartografija je že v sorodstvu z vojaško topografijo. Sem že proučevala, kako se po vojaško misli, kaj vsebuje vojaška geografija. Če sem uspela, bi morali povedati moji dijaki, ki jih imam rada kot sinove.

– Ženske imajo priložnost, da s služenjem vojaščine uveljavijo svojo ustavno pravico in obenem dolžnost. S tem se tudi odpira možnost,

nost, da v doglednem času postanejo tudi aktivni oficirji. V naši šoli bomo, ko bomo za to ustvarjeni pogoji, sprejemali in šolali tudi dekleta.

GUSTI ZAJEC, FOTOGRAFINJA
V LESNINI:

Ženska za objektivom

Ponavadi je ženska pred objektivom. Lepa, urejena, všečna, predvsem pa objekt radovedne kamere. Zato je Gusti Zajec prepričana, da opravlja delo, ki še vedno velja za moško. Potem je tu tudi veliko terenskega dela in prenašanja težke opreme in nerodni položaji, v katerih se večkrat znajde. Čeprav sama še ni poročena in še nima otrok, je prepričana, da samska ženska še teže živi kot poročena. Zatakne se že pri stanovanju, potem pri nagrajevanju po delu in pri napredovanju v službi. Najvažnejše je, da se človek dobro počuti na delovnem mestu in sama je s poklicem in s svojim delovnim okoljem zelo zadovoljna. Samo kakšen kolega bi ji lahko včasih priskočil na pomoč. To pa se zgodi le redkokdaj. »Vse je odvisno od vzgoje,« pravi Gusti. S to pa bo vedno težje, saj imajo mlade družine zares malo možnosti za osnovne pogoje življenja. Potem se pa čudimo, da rodnost med Slovenci upada. »Če bi pomagali mladim družinam, bi veliko pomagali tudi ženskam na sploh,« je dejala.

MAJDA RUPNIK,
VODJA DARILNEGA
ODEDELKA V ASTRI:

Žena naj bo doma...

Prijateljice ji zavidajo.
– Blagor tebi, Majda. Ti imaš lastno hišo, vrt in še kaj.

Majda pa najbolj ve, da je prostrana hiša, velik vrt in nekaj kokoši hudo breme za njo, ki je mati dveh otrok in še zaposlena v trgovini.

– Povrhu pa se še vozim na delo v Ljubljano. Skoraj dve uri vsakdan presedim v medkrajevnem avtobusu.

Zgodaj odide od doma, pozno pa se vrača.

– V službi moram biti ve-

dno razpoložena in urejena, ustrezljiva in pridna, doma pa moram skrbeti za družino, da je vse urejeno. Otroci tudi veliko zahtevajo od matere. Obenem sem tudi delegatka v SiS za zdravstvo v občini Bežigrad.

Žena naj bo doma... ali kvečjemu: dela naj samo štiri ure na dan. V tem primeru pa bi mož moral imeti večji OD. Torej bi razen šivanja imela več časa za še kakšno opravilo, ki me res sprošča in veseli.

SUZANA JOVANOVIĆ, VOJAKINJA
V VOJAŠNICI LJUBA ŠERCERJA:

Dan žena tudi v vojašnici

Dekle v vojaški suknji? Zakaj pa ne, je menila dvajsetletna Suzana Jovanović iz Bora. In priznati moramo, da ji uniforma pristoji. »Ljubljancani se nas niso še čisto navadili,« pravi. »Ampak dekleta iz vojašnice opazke in razne pripombe kar preslišimo. Zelo sem zadovoljna, da sem se odločila za služenje vojaškega roka in toplo bom to svojo odločitev priporočila tudi prijateljicam v rojstnem kraju. Veste prav poseben, nekako ponosen občutek me preveva, ker lahko enako kot fantje branim domovino.« V vojašnici, kjer je Suzana vezistka, med fanti in dekleti ni nobenih razlik. Suzana je prepričana, da bo tako tudi, ko se bo vrnila v Bor in ko bo ostala vojaška obveznica. »Če najdeš razumevajočega moža, do težav sploh ne more priti,« je prepričana Suzana, ki je končala srednjo tekstilno šolo in bo najbrž delala v tekstilni industriji. Kje, še ne ve. Nekaj pa bo ob letošnjem 8. marcu v vojašnici Ljuba Šercerja vseeno drugače kot prejšnja leta. Obeta se prvo praznovanje Dneva žena, ki ga pripravljajo vojakinje. Menda so organizirale celo svoj orkester. Vsega nam tudi Suzana ni smela izdati...

SLAVICA HORVAT,
MEDICINSKA SESTRA
V ZDRAVSTVENI POSTAJI NA
ČRNUČAH:

Z otroki na delu in doma

V otroškem oddelku Zdravstvene postaje na Črnučah tudi sestra Slavica pomaga bolnim otrokom. Čez tisoč jih obiskuje ambulantno. Malih pacientov je veliko posebej v zimskem času. Delo zdravstvenega osebja je težko in odgovorno. Ko pa se Slavica utrujena vrne domov, je tam čakata še dva njena otroka.

– Kljub temu, da mi mož veliko pomaga, sem še vedno preveč obremenjena. Tudi starši nam pomagajo. Toda mladi se želimo čim prej osamosvojiti.

Slavica se nerada pritožuje. Kvečjemu je govorila o težavah mladih mater, o bolnih otrokih, ki dolgo čakajo na zdravniško pomoč na Črnučah, o pomanjkanju prostora v vrtcih in drugih problemih, ki obremenjujejo zaposleno žensko.

Najbolj pa si želi še eno otroško ambulantno na Črnučah. Tedaj bi tudi njej bilo dosti lažje.

PAVLA OREHOVEC, BARVARKA
V TONOSI:

Dve desetletji v vlagi in sopari

»Verjamem, da je danes mladim težko, ampak mislim, da je bilo včasih še težje,« je začela Pavla Orehovec, ki že dvajset let barva blago v savaljski Tonosi. Vrtcev še ni bilo toliko kot danes. Za solidarnostno stanovanje pa se ni odločila, ker ga ne bi mogla vzdrževati. Tudi dodatek za otroke je dobivala samo malo časa, saj je imela nekaj gozda. Kako zelo sta za vzgojo potrebna oče in mati pa najbolj vesta z njenim devetnajstletnim sinom, saj je Pavla že ves čas samohranilka. Sina, ki si danes že reže sam svoj kruh, je vedno učila domačih, gospodinjinskih opravil. Pavla misli, da je tako najbolj prav in da se sin, tudi ko bo že poročen, ne bo spremenil. Tudi sama bo mladim večkrat priskočila na pomoč, ko bo v pokoju. Pavla dela v zelo težkih razmerah. V vlagi, sopari, v večih izmenah, stalno na nogah, pozimi v prevelikem mrazu, poleti v preveliki vročini. Zato meni, da bi moralo biti delo barvarjev bolj nagrajevano. Čeprav se je vsega skupaj že navadila, ne bo dočkala polne delovne dobe. »Čez pet let, ko bom dovolj stara, se bom upokojila,« pravi. Potem bom imela vsaj kaj prostega časa.

VERONIKA MALSORI,
SNAŽILKA NA
EKONOM. FAKULTETI

Njen dohodek tudi za moža

Pomivalka, strežnica, snažilka.

Prej v Kliničnem centru, zdaj na Ekonomski fakulteti Edvarda Kardelja. Veronika je vselej pridna delavka.

– Vsako delo, če ga opravljaš pošteno, je vredno priznanja. Pomislite samo, kaj bi se zgodilo, če bi vse snažilke istočasno prenehale delati. Čez nekaj časa bi se nabralo toliko umazanije in smeti, da bi bilo groza.

Otrok še nima, ker se je pred kratkim omožila, kljub

temu pa težko shaja. Mož je zaslužil 18 tisočakov na mesec, sedaj pa je pri vojakih in njen osebni dohodek (okoli 11.000 din) ne more pokriti vseh potreb. Podnajemniško stanovanje plačuje kar 2.500 dinarjev, nekaj denarja pošilja možu, enkrat ali dvakrat na mesec ga obišče v Zagrebu, za hrano, obleko, obutev

in druge potrebe pa ostane bore malo dohodka.

– Iščem si dodatni zaslužek s honorarnim delom. Za štiri ure bi vsak dopoldan čistila v kakšni stanovanjski stolpnici. Toda nimam sreče. Preostane mi le, da potrpim in čakam, da se mož vrne od vojakov in da spet normalno živimo.

CVETA ADAMOVIĆ, DELAVKA V LJUBLJANSKIH MLEKARNAH:

Zdomstvo na plečih matere

Žena mora biti tudi spreten planer.

– Če si lepo razporedim vse svoje dnevne naloge, jih bom seveda tudi izvršila.

Nalog pa je veliko.

– Otroci, služba, družba! Vsak po svoje zahteva veliko. Jaz pa sem samo ena, imam le dve roki in ne morem preko svojih možnosti. Poleg tega pa je mož dolga leta na začasnem delu v Nemčiji in je vzgoja sina na mojih plečih.

V obratu za proizvodnjo mehkega sira in masla Cveta dela v težkih pogojih: v vlagi in na hladnem. Več kot dvajset let. Pravi, da je kljub temu zadovoljna z delom in vzdušjem v kolektivu, ki lepo skrbi za zaposlene žene. In še pristavi:

– Ob vsem tem pa sem še družbenopolitično aktivna. Več let sem bila v delavskem svetu, še vedno pa sem evidenciarka v osnovni organizaciji ZK.